

Projekt 'Forstærkede plejefamilier'	Projektleder Gitte Ørum Madsen	Dato August 2011
<p>Overordnet formål</p> <p>MR Børn har som et led i det overordnede projekt 'Ændring af anbringelsesmønstre' (2011-2014), som går ud på at øge andelen af børn og unge der anbringes i familiepleje, udmeldt midler til en række initiativer. Blandt andet har Center for Familiepleje fået midler til at udvikle et tilbud om forstærkede plejefamilier. Derfor er det besluttet at gennemføre et 4årigt metodeudviklingsprojekt, som forankres i Videnscenter for Familiepleje.</p> <p>Det overordnede formål med projektet 'Forstærkede plejefamilier' er, at børn, som tidligere er blevet anbragt på døgninstitution eller socialpædagogisk opholdssted, fordi deres problematikker har været antaget at være for vanskelige for plejefamilier at håndtere, fremover kan anbringes i en plejefamilie, som (evt. i en periode) forstærkes.</p>		
<p>Direkte formål</p> <p>For at de forstærkede plejefamilier skal kunne rumme børn og unge med større vanskeligheder, end tilfældet er i dag, skal projektet understøtte at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plejefamilierne opkvalificeres yderligere end det obligatoriske grundkursus • Forvaltningen yder en endnu bedre service, end tilfældet er for de "ordinære" plejefamilier. • Plejefamilierne har én indgang til forvaltningen • Der sker en holdningsændring blandt både sagsbehandlere og familieplejekonsulenter. Forforståelser om at visse børn og unge ikke er egnede til familieplejeanbringelse skal udfordres. I praksis betyder det, at også når det drejer sig om anbringelse af børn og unge med relativt store udfordringer, så skal det altid grundigt undersøges, om en familieplejeanbringelse kan lade sig gøre – evt. suppleret med støtte udefra/supplerende foranstaltninger. 		
<p>Baggrunden og problemstillingen</p> <p>Med Barnets Reform har plejefamilier fået forrang som anbringelsessted. Af Servicelovens § 68b. stk. 2 fremgår det <i>"Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig"</i>.</p> <p>Af Københavns Kommunes 'Strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier' (2010) fremgår det i tråd hermed, at vi i København skal arbejde for at sikre, at så mange anbragte børn som muligt lever i familielignende rammer.</p> <p>Københavns Kommune anbringer forholdsmæssigt flere børn og unge på døgninstitution og socialpædagogisk opholdssted end landets øvrige kommuner. Igennem de seneste år har ca. 40 % af kommunens anbragte børn og unge været anbragt enten på døgninstitution eller socialpædagogisk opholdssted. Det høje tal skyldes bl.a. tradition og kultur i forbindelse med anbringelsesvalg, men det spiller også en rolle at kommunen råder over en række døgninstitutioner, som det i nogle tilfælde har været nemmere og hurtigere at anbringe et barn på, frem for at skulle påbegynde en længerevarende matchningsproces, som der kræves ved familieplejeanbringelser. Nogle sagsbehandlere har tilmed konkrete erfaringer med, at familieplejeanbringelser af børn og unge med meget store vanskeligheder ofte bryder sammen.</p> <p>For at flere anbragte børn og unge kan vokse op i familielignende rammer, er der derfor behov for at tilrettelægge forstærkede anbringelsesforløb, som imødekommer de udfordringer der ofte opstår, når et barn med særlig store udfordringer skal anbringes i plejefamilie.</p>		

Hvad ”det forstærkede” eller den udvidede støtte skal bestå i, skal indledningsvist afklares. Og i den sammenhæng skal undersøgelser vedr. plejeforældres støttebehov bringes i spil.

Eksempelvis viser SFI’s undersøgelse fra 2011 *Effekter af slægtspleje*, at den samlede støtte til plejeforældre (både netværks- og traditionelle plejefamilier) samt hyppigheden af tilsyn, vejledning og supervision har en positiv sammenhæng med plejebarnets psykosociale udvikling. De foreløbige resultater af Videncenterets egen undersøgelse om anbringelse af teenagere i familiepleje viser, at en del plejefamilier – såvel netværks- som ordinære plejefamilier - føler sig overladt til sig selv uden at få den nødvendige støtte.

I samarbejde med BFCK er det besluttet, at projektet skal arbejde med plejefamilier, som *forstærkes* i en periode. Der er således ikke tale om et korps af forstærkede familier, som har børn og unge i pleje i en på forhånd afgrænset periode. Anbringelser i forstærket plejefamilie kan være barn- eller ungdommen ud, hvis det er hensigtsmæssigt, men den forstærkede indsats skal ikke nødvendigvis være anbringelsen ud.

Målgruppen

Projektets direkte målgruppe er *sagsbehandlere* fra Børnefamiliecenter København samt *familieplejekonsulenter* fra Center for Familiepleje.

En indirekte målgruppe er *plejefamilier*, der med ekstra støtte fra forvaltningen skal kunne rumme børn og unge, som hidtil er anbragt på døgninstitution og socialpædagogisk opholdssted. Familierne skal i udgangspunktet være erfarne plejefamilier, og de skal være motiverede i forhold til at modtage uddannelse og supervision.

En anden indirekte målgruppe er de anbragte *børn og unge*, som i særlig høj grad skal involveres og ansvarliggøres i forbindelse med anbringelsen i en forstærket plejefamilie. Hvilke børn og unge, der med fordel kan anbringes i forstærkede plejefamilier skal indledningsvist afdækkes, men det forventes bl.a. at være unge der er udadreagerende, børn med abstinenser samt børn og unge, der defineres som ”behandlingskrævende”.

Leverancer i projektet

- Indsamling af egen empiri:

1. Hvilke af de børn og unge, der skal anbringes, bliver i dag ikke visiteret til plejefamilie? Hvorfor? Er der nogle af disse børn og unge, der kunne anbringes i en plejefamilie med forstærkning? Er der nogle børn og unge, som ikke er målgruppe for forstærkede plejefamilier?

Interviews med sagsbehandlere og familieplejekonsulenter evt. kombineret med deltagelse i visitationsmøder i både CfF og BFCK.

2. Hvad kan motivere plejefamilier til at modtage børn og unge med større udfordringer, end tilfældet er i dag? Hvilke former for øget støtte peger plejefamilierne selv på?

Fokusgruppeinterview med plejefamilier (ca. 5 stk.), der har erfaring med at være forstærkede (fra fx Ålborg eller Århus). Evt. suppleret med interviews med erfarne plejefamilier fra Københavns Kommune. Desuden interviews med familieplejekonsulenter, som har arbejdet med forstærkede plejefamilier.

3. Hvilke særlige forudsætninger har mindre opholdssteder for at rumme de udadreagerende unge?

Litteraturstudie evt. kombineret med interviews med 2-3 forstandere (eller medarbejdere) fra et familielignende opholdssted.

- Litteraturstudie; Hvorfor bryder anbringelser i familiepleje sammen? Hvilke faktorer spiller en rolle i forhold til anbringelsers kontinuitet?
- Indsamle erfaringer fra andre kommuner (fx Ålborg, Århus, Hjørring og Malmø), som har erfaring med forstærkede plejefamilier
- Udarbejde koncept for ”opstart i forstærket plejefamilie”. Der skal i den enkelte sag sættes fokus dels på barnets/den unges motivation ift. anbringelse i familiepleje, og dels på de biologiske forældres accept og forståelse af anbringelsen. Endvidere skal plejefamilien have meget grundig information om barnet/den unge inden anbringelsen.

Det skal besluttes, om metoden *samarbejdssamtaler*¹ skal indarbejdes i opstartsfasen af de forstærkede familieplejeforløb. Kort beskrevet er formålet med samarbejdssamtaler at forbedre samarbejdet mellem de involverede parter i anbringelsesforløbet.

- Indgå overordnet samarbejdsaftale mellem CfF og BFCK (hvilke særaftaler skal der være mulighed for at indgå i forbindelse med et forstærket familieplejeforløb – fx aftale om ekstraordinær hurtig ageren i sager)
- (Projekt)ansættelse af erfaren familieplejekonsulent, som alene skal beskæftige sig med forstærkede familieplejeforløb.
- Udvikle/udvælge kursusforløb til de forstærkede plejefamilier (fx med afsæt i løsningsfokuseret metode)
- Etablering af vagtordning, så de forstærkede plejefamilier kan få råd og vejledning udenfor normal åbningstid
- Etablering af netværksgruppe/r for forstærkede plejefamilier, hvis plejebørn har lignende problematikker
- Rekruttering af plejefamilier
- Information/kommunikation internt i SOF (til bl.a. ledere og chefer i BFCK; sagsbehandlere; familieplejekonsulenter; BFCK staben; MR Børn; DU Børn)
- Holdningsbearbejdning blandt sagsbehandlere, familieplejekonsulenter og deres chefer vedr. hvilke børn og unge, der ”passer ind i” hvilke anbringelsesformer

Succeskriterier og indikatorer

Projektets overordnede succeskriterie er, at andelen af familieplejeanbragte børn og unge øges på bekostning af andelen på hhv. døgninstitution og socialpædagogisk opholdssted.

Metode

I forbindelse med den indledende undersøgelse af, hvilke børn og unge der kan profitere af et forstærket familieplejeforløb, vil der blive foretaget deltagerobservationer på visitationsmøder (i BFCK og CFF) samt interviews med sagsbehandlere.

For at undersøge, hvilke støttemuligheder der kan motivere plejefamilier til indgå i forstærkede plejeforløb, skal der foretages et mindre litteraturstudie af nyere danske undersøgelser vedr. plejeforældres syn på kommunernes støtte og vejledning, ligesom der skal foretages interviews med plejefamilier fra Ålborg eller Århus, som har erfaring med at være forstærkede. Endvidere skal familieplejekonsulenter med erfaring i at vejlede forstærkede plejefamilier interviewes.

Endelig skal der laves interviews med forstandere af 2-3 mindre familielignende opholdssteder, som har børn og unge

¹ Samarbejdssamtaler er en samarbejdsmodel udviklet af socialforsker Hanne Warming og psykolog Bibi Wegler. Formålet med metoden er at forbedre samarbejdet og forståelsen mellem de biologiske forældre og plejeforældrene. (2007: Wegler, Warming, Elgaard & Storm)

indenfor projektets målgruppe. Disse interviews skal bidrage med viden om, hvilke særlige egenskaber der gør opholdsstederne i stand til at rumme de børn og unge, som traditionelt ikke anbringes i familiepleje. Denne viden skal bringes i spil i forbindelse med rekruttering og uddannelse af de forstærkede plejefamilier.

Andelen af familieplejeanbragte børn og unge monitoreres løbende.

Projektforløb

Projektperioden løber i budgetårene 2001 til 2014. Nedenfor er den overordnede tidsplan skitseret.

Tids- og aktivitetsmatrix		
Hvornår	Aktivitet	Ansvarlig
Juli 2011	Idé-genereringsmøde med relevante samarbejdspartner	GØM
August – september 2011	Udarbejde projektbeskrivelse og drøfte den med BFCK stab	GØM/ML/KW
Oktober 2011	Udarbejde økonomi-model (hvad finansieres af projektmidler; hvad finansieres af BFCK-betaling)	GØM
Oktober – november 2011	Deltagelse i visitationsmøder samt interviews med sagsbehandlere og familieplejekonsulenter med henblik på at afdække, hvilke børn og unge der er målgruppe for forstærkede plejefamilier	GØM
Oktober – december 2011	Interviews med forstærkede plejefamilier fra andre kommuner (og evt. med erfarne plejefamilier fra KK) med henblik på at undersøge, hvilken form for støtte forstærkede plejefamilier fra andre kommuner har gode erfaringer med	GØM
Oktober 2011	Rekruttering af familieplejekonsulent, som skal arbejde med de forstærkede plejefamilier	KW og GØM
November 2011 og frem	Rekruttering af plejefamilier, som er indstillede på at indgå i forstærkede forløb	Konsulent (XX)
November 2011	Etablere vagtordning, så de forstærkede plejefamilier kan komme i kontakt med CfF udenfor normal kontortid	GØM/XX
November 2011	Udarbejde arbejdsgangsbeskrivelser og skemaer til brug for visitation til forstærkede plejefamilier	GØM/XX
December 2011	Deltagelse i BFCK ledermøde samt besøg i de lokale børnefamilieenheder for at orientere om det nye tilbud om forstærkede plejefamilier	GØM og XX
Januar 2012 og frem	Etablering af de første forstærkede familieplejeforløb	XX og sagsbehandlere
Januar 2012	Planlægning og iværksættelse af kompetenceudvikling for de forstærkede plejefamilier	GØM/XX/kursusansvarlige i CfF
Marts 2012	Etablering af netværksgrupper for de forstærkede plejefamilier	GØM/XX
Januar 2012 og frem	Planlægning og iværksættelse af øvrige støttemuligheder	GØM/XX
Medio 2012	Udarbejde katalog over de forskellige støttemuligheder	GØM
Ultimo 2012	Midtvejsevaluering af projektet + evt. efterfølgende justeringer	GØM/ML/KW
Ultimo 2014	Afsluttende evaluering og beslutning om videreførelse af tilbuddet om forstærkede plejefamilier	GØM/ML/KW

Personaleressourcer

I projektets første år estimeres projektledelsen til ca. 30 timer ugentligt, opgaven forventes at aftage til ca. 10 timer ugentligt efter det første år. Derudover skal der ansættes én familieplejekonsulent, som udelukkende skal beskæftige sig med forstærkede plejefamilier.

Såfremt efterspørgslen på forstærkede plejefamilier løbende øges, skal der ansættes yderligere en konsulent til at varetage den overordnede støtte til plejefamilierne (vil i så fald blive finansieret via BFCKs betaling for de forstærkede forløb).

Projektorganisation

Projektet er forankret i Videnscenter for Familiepleje i Center for Familiepleje. Projektleder er Gitte Ørum Madsen.

Projektleder og familieplejekonsulent vil udgøre projektgruppen, som i det daglige vil arbejde med projektet og de forstærkede plejefamilier.

Der skal nedsættes en følgegruppe bestående af ledelsesrepræsentanter fra hhv. CfF og BFCK staben, samt medarbejderrepræsentanter fra hhv. MR Børn, DU Børn, BFCK stab og CfF. Desuden deltager projektgruppen (projektleder og familieplejekonsulent). Følgegruppen skal mødes ca. 4 gange årligt.

Evaluering – design og metode

Det skal løbende monitoreres, hvor mange børn og unge, der er anbragt i forstærkede plejefamilier.

Ved hjælp af interviews med plejefamilier samt børn og unge, som har været involveret i et forstærket familieplejeforløb, skal effekterne af de enkelte støtte-initiativer afdækkes. På den baggrund skal det afgøres, hvilke muligheder for støtte, forvaltningen skal arbejde videre med efter projektperiodens udløb. For de unges vedkommende, skal det endvidere undersøges, om de unges motivation og engagement i valget af anbringelsessted, har haft betydning for anbringelsens succes.

Lederkredsen i BFCK skal medio 2014 vurdere, om tilbuddet med forstærkede familieplejeforløb skal videreføres efter projektets afslutning. I disse overvejelser skal det tydeliggøres, at finansieringen efter projektperioden vil blive påvirket, da projektmidlerne bortfalder og nogle udgifter vil blive pålagt BFCK (dog ikke projektrelaterede udgifter som fx projektledelse).